ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1952

Vyhlásené: 29.04.1952 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

14.

Vládne nariadenie

zo dňa 8. apríla 1952

o nižších zdravotníckych pracovníkoch.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 4 ods. 1 zákona č. 170/1950 Sb., o zdravotníckych povolaniach:

§ 1.

(1) Úlohou nižších zdravotníckych pracovníkov je spolupracovať pri zabezpečovaní riadneho poskytovania verejnej starostlivosti o zdravie človeka tým, že svedomite vykonávajú pod vedením ostatných zdravotníckych pracovníkov pomocné zdravotné služby.

(2) Nižší zdravotnícki pracovníci sú: zubné inštrumentárky, kúpeľníci, sanitárky a sanitári, sadrovníci, dezinfektori a pomocní prehliadači mäsa; tento okruh nižších zdravotníckych pracovníkov možno vykonávacími predpismi prispôsobovať potrebám štátnej zdravotnej starostlivosti.

§ 2.

Zubné inštrumentárky asistujú zubným lekárom a dentistom v práci pri kresle; pritom najmä aj čistia a sterilizujú nástroje a pomôcky a zodpovedajú za ich udržovanie, vedú záznamy o ošetrovaných, zásobníky spotrebného materiálu a výkazy práce; môžu tiež podľa pokynov lekára vykonávať fyzikálno-terapeutické úkony potrebné pri ošetrovaní chrupu a pomáhať pri zhotovovaní röntgenových snímok.

§ 3.

Kúpeľníci pracujú pod vedením stredných zdravotníckych pracovníkov v zdravotníckych ústavoch, v ktorých sa poskytujú liečebné kúpele; najmä pripravujú kúpele a lôžka, starajú sa o čistotu zariadení na podávanie kúpeľov každého druhu, starajú sa o bielizeň, dopravujú nemocných neschopných pohybu a pomáhajú im pri kúpeľoch; dbajú pritom na plnenie všetkých pokynov lekára a na bezpečnosť nemocných.

§ 4.

Sanitárky a sanitári vykonávajú v zdravotníckych zariadeniach pomocné zdravotnícke práce pod vedením stredného alebo vyššieho zdravotníckeho pracovníka, a to najmä:

1. na lôžkových a ambulantných oddeleniach ústavov: sanitárky čistia a dezinfikujú ošetrovateľské pomôcky, pripravujú obväzový materiál, obstarávajú povrchové upratovanie v izbách nemocných, starajú sa o bielizeň, pomáhajú pri vykonávaní liečebných úkonov, sprevádzajú nemocných na rôzne vyšetrenia, obstarávajú pochôdzky súvisiace s určením

diagnózy a liečením nemocného a prijímajú a vydávajú veci nemocných, alebo prinášajú jedlo a konajú práce spojené s prevádzkou prípravnej kuchyne, včítane umývania riadu; sanitári konajú fyzicky namáhavejšie práce toho istého druhu, najmä prevážajú a ukladajú nepohyblivých nemocných, pomáhajú pri ich ošetrovaní, odvážajú zomretých a prenášajú ťažšie predmety;

2. v laboratóriách: sanitárky čistia a udržujú laboratórne zariadenia, prístroje a sklá a pomáhajú pri jednoduchých laboratórnych úkonoch; vykonávajú pomocné práce v zubných laboratóriách; majú na starosti drobné pokusné zvieratá a pomáhajú pri odbere ich krvi, pri očkovaní, pri pitve a pri odbere, uschovávaní a odosielaní tkaní na vyšetrenie; sanitári konajú fyzicky namáhavejšie práce rovnakého druhu, najmä pri väčších pokusných zvieratách;
3. v pitevniach sanitári prejímajú mŕtvoly, starajú sa o ich uloženie v ústave a pripravujú ich na pitevný stôl; očisťujú ich po pitve, pomáhajú pri ich ukladaní do rakiev a vydávajú ich; čistia a udržujú pitevné prístroje a nástroje, zariadenia pitevní a ich priestorov.

§ 5.

Sadrovníci pracujú pod vedením lekára v zdravotníckych zariadeniach; najmä zhotovujú sadrové ovínadlá, korzety, spiky a lôžka, upravujú postele do rôznych polôh, stavajú a upravujú extenčné a závesové zariadenia pre ortopedickú liečbu, snímajú sadrové obväzy a pripravujú nemocných na röntgenové kontroly.

§ 6.

Dezinfektori pracujú pod vedením orgánov hygienickej a protiepidemickej služby a podľa príslušných smerníc; ich úloha spočíva najmä v tom, že

1. v teréne vykonávajú dezinfekciu budov, priestorov a zariadení a dozerajú na vykonávanie nariadených opatrení proti prenosným nemociam; vykonávajú dezinfekciu studní a iných vodných zdrojov podľa daných pokynov;
2. v zdravotníckych ústavoch vykonávajú okrem toho odhmyzovanie osôb a vecí a dezinfekciu šiat, bielizne a iných predmetov, obsluhujú prístroje pre fyzikálnu a chemickú dezinfekciu a starajú sa o ich údržbu, obsluhujú čistiace stanice odpadových vôd ústavu a zodpovedajú za ich prevádzku.

§ 7.

Pomocní prehliadači mäsa pomáhajú podľa príslušných predpisov a podľa pokynov veterinárnych lekárov najmä pri vyšetrovaní jatočných zvierat a mäsa, pri pozastavení mäsa a jeho úprave alebo odstraňovaní a pri dozore na sber vedľajších jatočných výťažkov a na čistotu a vykonávanie dezinfekcie na bitúnku; označujú na mäse výsledok posúdenia, pomáhajú pri vedení záznamu o prehliadke zabitých zvierat alebo dovezeného mäsa a pri zdravotnej kontrole poživatín živočíšneho pôvodu, zvlášte mäsových výrobkov.

§ 8.

Nižšie zdravotnícke povolanie môže vykonávať osoba, ktorá je na toto povolanie telesne a duševne spôsobilá, občiansky bezúhonná, a ktorá preukáže určené odborné znalosti.

§ 9.

Aby nižší zdravotnícki pracovníci mohli riadne plniť svoje úlohy a zdokonaľovať svoju pracovnú úroveň, zúčastňujú sa na ďalšom školení a výcviku. Školenie a výcvik vedú krajské národné výbory podľa smerníc Ministerstva zdravotníctva.

§ 10.

Pôsobište nižších zdravotníckych pracovníkov určuje a mení okresný národný výbor podľa smerníc krajského národného výboru tak, aby bolo v súlade so štátnym národohospodárskym plánom. Ak ide o premiestenie nižšieho zdravotníckeho pracovníka na pôsobište v inom okrese - s výnimkou prípadov, keď toto premiestenie bolo zúčastnenými okresnými národnými výbormi dohodnuté - alebo ak to vyžaduje dôležitý všeobecný zdravotný záujem, určuje jeho pôsobište krajský národný výbor po vypočutí zúčastnených okresných národných výborov.

§ 11.

Okresný, poprípade krajský národný výbor môže uložiť nižšiemu zdravotníckemu pracovníkovi pri určení pôsobišťa alebo kedykoľvek neskoršie určitý pracovný záväzok v odbore štátnej zdravotnej starostlivosti, a ak to vyžaduje dôležitý všeobecný zdravotný záujem, aj osobitné úlohy na čas mimoriadnej potreby.

§ 12.

O náhradách za výdavky, ktoré vzniknú nižším zdravotníckym pracovníkom prevzatím povinností uložených im podľa zákona o zdravotníckych povolaniach a predpisov vydaných podľa neho, platia predpisy o náhradách cestovných, sťahovacích a iných výdavkov, poprípade predpisy o náhradách výdavkov účastníkom školenia.

§ 13.

Ustanovenia §§ 10 až 12 sa nevzťahujú na nižších zdravotníckych pracovníkov brannej moci, Sboru národnej bezpečnosti a Sboru väzenskej stráže a na dezinfektorov, ktorí sú zamestnancami podnikov verejnej dopravy.

§ 14.

(1) Bližšiu úpravu výkonu povolania nižších zdravotníckych pracovníkov, s výnimkou nižších zdravotníckych pracovníkov brannej moci, Sboru národnej bezpečnosti a Sboru väzenskej stráže, ako i prispôsobovanie ich okruhu potrebám štátnej zdravotnej starostlivosti vykonáva Ministerstvo zdravotníctva po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a v súčinnosti s jednotnou odborovou organizáciou; najmä vydáva podrobnejšie predpisy

a) o úlohách a rozsahu činnosti jednotlivých skupín nižších zdravotníckych pracovníkov,

b) o odborných znalostiach potrebných na výkon povolania nižších zdravotníckych pracovníkov a o ich ďalšom školení a výcviku.

(2) Bližšiu úpravu výkonu povolania nižších zdravotníckych pracovníkov Sboru národnej bezpečnosti a Sboru väzenskej stráže vykonajú ministerstvá národnej bezpečnosti a spravodlivosti po dohode s Ministerstvom zdravotníctva.

§ 15.

Opatrenia urobené vo shode s ustanoveniami tohto nariadenia pred jeho účinnosťou platia ako opatrenia urobené na jeho vykonanie.

§ 16.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho ministri zdravotníctva, národnej obrany, národnej bezpečnosti a spravodlivosti po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Zápotocký v. r.

Bacílek v. r.

arm. gen. Dr. Čepička v. r.

Plojhar v. r.

Dr. Rais v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.